

“We hebben teveel pizzabezorgers”

Interview met een opleidingsmanager

Als je aandacht gaat geven aan de motiverende vakspecialist kun je natuurlijk niet voorbijgaan aan de opleiding waar die specialisten worden voorbereid op de praktijk. Zo kwam ik op de ALO in Amsterdam voor een gesprek met opleidingsmanager Hans Mackaaij. Mijn lijstje met vragen kon snel in mijn zak. Na de eerste vraag was Mackaaij niet meer te stoppen.

Door: Hans Dijkhoff

Een telefoontje naar de ALO. Ik had een tijdje in de file gestaan, was wat later en hoopte dat het niet van de gesprekstijd af zou gaan. Nou dat was zeker niet het geval. Voor de dictafoon aangaf er geen zin meer in te hebben, waren er ruim twee uur verstreken. En dan moet je er maar twee pagina's geschreven tekst van maken...

Ik vertel de insteek van mijn interview en geef het woord aan Hans.

“We hebben teveel pizzabezorgers” zegt hij en begint vervolgens een betoog waarin hij uitlegt hoe het zover heeft kunnen komen.

Opleidingen moeten voldoen aan allerlei eisen, ook op het gebied van de instroom. Ten behoeve van

economische motieven heeft de ALO de laatste jaren veel studenten moeten aannemen. In de propedeuse blijkt pas dat veel studenten niet geschikt zijn. De ALO is een specifieke opleiding die vraagt om stabiele persoonlijkheden met een drive kinderen goed te leren bewegen en daar moet je als student wat voor over hebben.

‘Verkeerde’ studenten

Die ongeschikte studenten brengen veel problemen met zich mee. Op zich hoeft dat niet zo erg te zijn, maar het zijn zoveel problemen dat je niet meer kunt spreken van een uitzondering. Het is de norm geworden, waardoor we te weinig met ons vak aan de slag kunnen.

Om misverstanden te voorkomen: Ik ben een sterk voorstander van speciaal onderwijs. Kinderen die door het leven zijn klem gezet verdienen speciale aandacht van goed opgeleide leraren. Het reguliere onderwijs is eenvoudigweg niet toegerust om in overvolle klassen die speciale gevallen goed te begeleiden. Passend onderwijs is een illusie. Dat gaan de reguliere leerkrachten niet trekken. In het HBO staan de niveaueisen centraal en kun je als opleiding niet teveel probleemgevallen aan.”

“Het is toch te zot voor woorden dat een student van 105 kilo aan de examencommissie vraagt of hij een vervangende opdracht kan krijgen voor bepaalde praktijkonderdelen. Het is zijn eigen verantwoordelijkheid. Dan gaat hij maar afvallen om te zorgen dat hij de onderdelen wel kan beheersen. Dit is maar een voorbeeld hoor.

Er moet wat gebeuren om deze cultuur te keren. Daarom zou ik het mooi vinden als de opleiding hogere eisen gaat stellen aan de eigen vaardigheid. Je moet hier zodanig aan de bak en de prestatie-eisen zijn zodanig hoog dat het onmogelijk is om er een baan bij te hebben als pizzabezorger.”

“Een ander punt op dit vlak is het aantal herkansingen dat een student mag doen. “Dit moet je veel meer aan een maximum totaal aantal verbinden, want je stimuleert op deze wijze calculerend gedrag. Studenten gebruiken vaak een eerste gelegenheid om te kijken hoe een tentamen in elkaar zit met als gevolg dat een docent urenlang rotzooi zit na te kijken en daarop leegloopt. Daar moeten we vanaf. Doordat je alles mag herkansen, wordt de studiediscipline niet bepaald bevorderd. Maximaal vier herkansingen per studiejaar (vier over alle vakken in totaal), dat zou mooi zijn.”

In 1973 ontving hij het laatste diploma van de HBS (hogere burgerschool), een naam die de toenmalige gelaagdheid van de maatschappij aardig weergaf.

Na in vier jaar de Halo te hebben afgerond werkte hij op een cluster van drie lagere scholen in Zoetermeer terwijl hij in de avonden pedagogiek aan de Nutsacademie in Rotterdam studeerde. Vervolgens ging hij werken als sportdocent op de Streekschool voor Beroepsbegeleidend Onderwijs in Leiden. Daar waren alle vakopleidingen niveau 1 en 2 ondergebracht. Na 12 jaar was hij toe aan een carrièreswitch en is hij een eigen zaak begonnen in bedrijfsfitness.

Toen kwam er op het Cios in Overveen (nu Haarlem) een baan vrij voor een docent ‘sport en ondernemen’. In de loop der jaren kreeg hij er steeds meer taken bij; schreef een aantal studieboeken over management en heeft er een prachtige tijd gehad. Van daaruit werd hij na tien jaar gevraagd mee te doen in de ontwikkelgroep van de S&MO-opleiding, waar hij uiteindelijk een volledige baan had. Vervolgens werd hij gevraagd opleidingsmanager te worden van de ALO die in hetzelfde gebouw zetelt.

FOTO: HANS DIJKHOFF

Coaching

“Een ander aspect van het meer prestatiegerichte studieklimaat is de coaching. Het geven van individuele aandacht is de laatste jaren toegenomen. Hier is een risico aan verbonden: de behoefte aan aandacht versterkt zichzelf en kan worden overdreven tot ‘pamperen’. Pamperen ondermijnt de ontwikkeling van het nemen van persoonlijke verantwoordelijkheid en prestatiedrang. Ik ga op zoek naar mogelijkheden om die persoonlijke aandacht wat te verminderen. Om dit te bereiken moet het curriculum anders worden ingericht. Dat is organisatorisch sowieso al erg moeilijk te realiseren. Meer praktijk betekent minder individuele begeleiding, maar we gaan er wel voor.”

“Ik zie de hele cultuur opschuiven van **leren en presteren** naar **regelen en onderhandelen.**”

Vroegtijdige selectie

Belangrijk is selectie voor de poort. “Daarom heb-

ben we een nieuwe toelatingstest uitgewerkt. “Het is straks voor niemand meer mogelijk goed op alle onderdelen van deze test te scoren zonder daarvoor te trainen. We willen dat je er moeite voor doet om op deze opleiding te komen.

Natuurlijk is het niet zo dat je een betere leraar wordt als je drie kilometer kunt hardlopen binnen veertien minuten, maar het feit dat we vragen om stevig te investeren om op de ALO te komen gaat wel helpen. We zetten ook een psychologische meting in bij de selectie: ‘talent sense’. Die meet drie zaken waarmee je het studiesucces vrij behoorlijk

kunt voorspellen: komt je profiel overeen met het profiel van de ALO?; ben je emotioneel stabiel?; ben je studiebelastbaar? Daar hebben we categorieën voor. Het kan dan zijn dat een kandidaat wordt afgewezen op basis van twee voorspellers. Dan zeggen we: ‘zorg ervoor dat je dit volgend jaar op orde hebt, dan nemen we je wel aan’.

In dat kader is het ook niet erg dat je weer moet gaan lenen voor je studie. Dat is psychologisch juist goed want dan wordt het jouw studie en als je het haalt, hoef je een groot deel van het geld niet terug te betalen.

Het mag allemaal wel wat steviger. Het klagen en onderhandelen over een onvoldoende moet afgelopen zijn. Het gros van de studenten vindt het ook wel lekker als er eisen worden gesteld. Studenten kunnen dan ook weer trots zijn op de ALO, want die staat ergens voor”

We bespreken nog veel meer. In het kader van het topic heb ik dit er uitgelicht. Met gemotiveerde studenten worden de opleiders ook weer gemotiveerd en dat levert goede docenten LO op. Dat maakt de cirkel rond. ◀■

Contact:

hans.dijkhoff@kvlo.nl